

OPSAMLING PÅ AKTØRINDDRAGELSE

Samlede inputs til Radius' oplæg om lokal kollektiv afregning

2. november – 2023

På baggrund af Radius' aktørinddragelse i forbindelse med oplæg til lokal kollektiv afregning, sender Energifællesskaber Danmark hermed opsummerende kommentarer til den foreslåede tarifmodel, til brug for det videregående arbejde med modellen.

For det første anerkender og bifalder Energifællesskaber Danmark, at Radius har taget initiativ til udarbejdelse af en model for lokal kollektiv afregning for lokale energifællesskaber, der omtales som lokale sammenslutninger af netbrugere. Det er et vigtigt første skridt, i hvad vi ser som en helt afgørende afklaring af de rammevilkår, energifællesskaber etableres på. Arbejdet bør kunne danne udgangspunkt for, at netselskaber og lokale energifællesskaber i fællesskab bl.a. kan løse den nationale udfordring med aflastning af det kollektive elnet i forbindelse med den grønne omstilling.

Radius' oplæg til en lokal kollektiv afregning er tænkt at skulle være umiddelbar operationel og kan måske afklare nogle rammevilkår for nogle boligselskaber i specifikke kontekster. Modellen er som udgangspunkt desværre ikke operationel for den større del af de *reelle lokale energifællesskaber* og *lokale sammenslutninger af netbrugere*, der er på vej til at blive etableret. Det skyldes:

- Alle *reelle lokale energifællesskaber* og *lokale sammenslutninger af netbrugere* i landsbyer, bofællesskaber, nye bydele og eksisterende bydele er forbundet af elnettet gennem flere 0,4/10 kV transformerstationer – se vedhæftede case-samling.
- Energifællesskabers større kollektive produktionsanlæg med fx vindmøller vil som oftest nødvendigvis være tilsluttet deres egen 10 kV transformerstation. En balancering af produktion og forbrug vil derfor være tilsluttet på forskellige radialer og kræve deling via 10 kV nettet.

Afgrænsningen til én 0,4/10 kV transformerstation er den primære udfordring, og gør oplægget til den lokale kollektive afregningsmodel uanvendelig for de fleste lokale energifællesskaber, der reelt er under etablering. Begrænsningerne gør også, at større boligkomplekser vil få svært ved at etablere samarbejde med butikker og institutioner, så der hverken opnås fordele ved bedre samordning af produktion og forbrug og heller ikke nogen egentlig besparelse for netselskabet.

Implementeres tarifmodellen, som den foreligger med nævnte afgrænsning, giver den derfor ikke det vigtige økonomiske incitament for energifællesskaber til at opfylde én af deres kerneopgaver: aflastning af det kollektive elnet. Det giver risiko for, at de store potentialer for besparelser, der ligger i et sådant incitament, tabes i et nationalt perspektiv. Se i øvrigt vedhæftede rapport om investeringsbesparelspotentialer ved behovsstyring, der vurderes til at ligge på mellem 27% og 80% procent eller 11,1-29,1 milliarder euro (s. 7 og s. 31). I det materiale, som er blevet fremlagt for Radius med simuleringer af netbesparelser i planlagte lokale energifællesskaber, er der også påvist en væsentlig kombineret effekt af styret samordning af produktion og forbrug.

For at opnå sådanne besparelser mener vi ikke, at lokale energifællesskaber (og bredere lokale sammenslutninger af netbrugere) er til at komme udenom ift. at få skala på en sådan styring. Her er

det økonomiske incitament via en lokal kollektiv afregning på tværs af 0,4/10 kV transformerstationer helt afgørende.

Vi anerkender, at tarifmodellen kan tænkes at afhjælpe nogle problemer for større boligkomplekser, men de udgør alt i alt en speciel gruppe af energifællesskaber. Til gengæld vil tidsperspektivet for realisering af en for lokale energifællesskaber brugbar tarifafregningsmodel blive forlænget. Herved der skabes usikkerhed omkring bl.a. de økonomiske rammer. En usikkerhed der påvirker investeringsmulighederne. Det har næppe været det politiske ønske med vedtagelsen af de seneste ændringer til Elforsyningsloven. Derved tabes momentum og usikkerheden giver risiko for, at de mange igangværende initiativer til lokale energifællesskaber landet over hæmmes væsentligt.

Energifællesskaber Danmark har derfor følgende anbefalinger i forbindelse med det videre arbejde med udvikling af en model for lokal kollektiv afregning:

- De eksisterende 3 tarif-typer A, B og C bør suppleres med en ny tarif-type E (for energifællesskaber), der nu er gjort eksplicit i Elforsyningsloven – sammenslutning af lokale netbrugere, herunder energifællesskaber – som hensigtsmæssigt kan udformes enten i to varianter betinget af mulighederne for at etablere balanceret egenproduktion.
- Tarif-typen for lokale energifællesskaber bør indeholde følgende elementer:
  - a. **En lokal transporttarif**, der pålægges den deling af el mellem elkunder, der deltager i energifællesskabet og de anlæg, de i fællesskab har tilsluttet inden for den aftalte 'nærhed', som danner den net-topologiske afgrænsning af energifællesskabet. Da den lokale transport typisk ikke vil kræve udbygning af det lokale elnet, skal den alene dække fællesskabets andel af det løbende vedligehold af det involverede lokale net og evt. lokalt nettab ved deling af el.
  - b. **En tidsvarierende tarif** for køb af el fra nettet (og på det generelle elmarked), som afspejler ønsket om at begrænse forbrugsspidser og i det hele taget sikre udligning af forbrug, så det primært dækkes af egenproduktion, sekundært købes fra elnettet uden for det område, der er dækket af det lokale energifællesskab. Denne tidsvarierende tarif skal have et stærkt adfærdsregulerende økonomisk incitament til at begrænse købet og dermed belastningen af elnettet uden for fællesskabet.
  - c. **En kapacitetstarif**, som alene dækker det basale niveau for fællesskabets maksimale køb af el fra elnettet ifølge den aftale, som det lokale energifællesskab indgår for at få adgang til den kollektive afregningsmodel.
Denne kapacitetstarif skal fastlægges efter **det minimale forbrug**, som fællesskabet tilstræber at belaste med ved køb af el ud over egenproduktionen. Den skal beregnes på basis af elnettets omkostninger baseret på løbende vedligehold. Bemærk at tariffen **ikke** fastsættes efter den maksimale belastning. Det giver energifællesskabet et stærkt incitament for at minimere forbrugsspidser og holde sig indenfor det aftalte.
- Alternativt skal det tydeliggøres, at oplægget til afregningsmodellen er målrettet store boligorganisationer, som typisk ikke har mulighed for f.eks. at sætte større fælles vindmøller op. I så fald bør der iværksættes en parallel udvikling af en tarifmodel, der målrettes alle *reelle lokale energifællesskaber* i landsbyer, bofællesskaber, nye bydele og eksisterende bydele.

Kapacitetstariffen lægger op til, at den enkelte forbruger (eller energifællesskab) holder sin belastning inden for den aftalte kapacitet. Den har i sig selv ikke noget incitament til at etablere egenproduktion uden for perioder med højt forbrug, da dette ikke giver nogen tarifmæssig fordel, selvom det nedbringer netbelastningen.

Den tidsvarierende forbrugstarif giver et konkret incitament til at spare på el og vil især gøre dette, når distributionsnettet er belastet og dermed alternativt skal udbygges. Den ansporer til at den enkelte forbruger (eller energifællesskab) etablerer egne anlæg, der udnyttes maksimalt til eget forbrug for at nedsætte betalingen til nettet. Det gælder både for solceller og vindmøller (og i fremtiden også for fx biogasbaseret back-up-anlæg).

Afslutningsvis vil vi gerne takke Radius for at give kerneaktører mulighed for at bidrage til det videre, nødvendige arbejde. I fællesskab lykkes vi med at etablere en fornuftig og for energifællesskaber brugbar afregningsmodel. Arbejdet og nærværende opsamling afspejler grundlæggende et fælles ønske om at bibeholde og videreudvikle det velfungerende kollektive elnet, vi står med i dag. Vi ser frem til den videre dialog og vil følge det videre arbejde.

Energifællesskaber Danmark har som kerneopgave at udbrede viden om energifællesskaber og dermed deres helt centrale opgave i forhold til aflastning af det kollektive elnet. Vi står derfor i den forbindelse altid til rådighed i forhold til opfølgende møder, spørgsmål og dialog.